

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce: **Jaromír Harmáček**, studijní obor Mezinárodní rozvojová studia

název posuzované práce: ***Problematika rozvoje vybraných oblastí arabského světa***

Formální splnění zadání práce:

Autor poměrně důsledně sleduje zadání práce. Úkol stanovený tímto zadáním splnil.

Obsahová úroveň práce:

Vedle práce s literaturou (viz níže) mám k BP tři zásadnější připomínky. Za prvé je to neúměrný rozsah práce, který více než dvojnásobně přesahuje rozsah stanovený zadáním, nepočítaje přílohy, které mají opět charakter textu ("dodatečné kapitoly"). Autor přitom často odbočuje k otázkám, které se tématu netýkají (pomoc EU Afghánistánu), zbytečně popisuje (opisuje?) části dokumentů i tam, kde stačilo na ně odkázat, a zbytečně zdlouhavě popisuje i některé zřejmé nebo již popsané skutečnosti. Pokud by práci zkrátil na polovinu až třetinu, její kvalita by výrazně vzrostla.

Za druhé, většinu práce tvoří autorovy úvahy, které se neopírají o fakta ani o literaturu nebo jiné výroky. I některá stereotypní klišé jsou brána jako danost, autor s nimi nepolemizuje, ale rozvíjí je v dalších úvahách. Faktů (nejen čísel) je v BP překvapivě málo. Tato připomínka souvisí s předchozí i s nedostatečnou prací s literaturou.

Za třetí, autor ve svých úvahách používá metodu "manipulativního zobecňování", tj. některé skutečnosti, které platí v části arabského světa, zobecňuje na celý region (opakovaně např. rentiéřský charakter ekonomiky), příležitostně i na islámský svět

Úroveň práce s literaturou, citační aparát:

Práci s literaturou považuji za největší nedostatek Harmáčkovy BP. Autor téměř nepoužívá odkazy na literaturu, a to i v místech, kde uvádí zjevně převzaté skutečnosti. Z BP tak není možné poznat, co je autorovým přínosem a co je převzaté z jiných zdrojů. Za nesprávné považuji také to, že některé celé kapitoly byly vytvořeny jen na základě jednoho zdroje, bez diskuse jiných přístupů a někdy i bez vlastního hodnocení (kapitola 2.1 na základě AHDR, kap. 2.2 na základě Goldstoneovy polemiky - která je sama jen několikastránkovou diskusí bez uvedení pramenů). Tam, kde autor uvádí odkazy na literaturu, z neznámých důvodů nepoužívá geografické normy, ale historické, a mísí tak odkazy na literaturu s poznámkami pod čarou.

Jazyková a grafická úroveň práce:

Práce je psána dobře srozumitelným jazykem a stylisticky je na odpovídající úrovni. Autor se nevyhnul několika překlepům (implementace korků, s. 33, příčiny arabského nerozvinutosti, s. 32, západní civilizace stačí malé z, s. 37 aj.), ale jejich frekvence není nadprůměrná. Za problematický považuji občasný "odskok" do angličtiny, zvláště v terminologii (HND per capita, s. 13, 14) a v tabulkách (tab. 2, tab. 3, tab. 5 aj.). Za nedostatek považuji absenci grafických výrazových prostředků (v BP není jediná mapa).

Soupis konkrétních chyb vyžadujících reakci uchazeče

10/11 Co je myšleno socialistickými státy, jestliže transformující se ekonomiky jsou uváděny zvlášť?

11 K jakému datu se vztahuje uvedená klasifikace Světové banky? Každoročně se mění.

13 (poznámka 11) Proč je dělení na 2. a 3. svět ("státy, které experimentovaly se socialismem") označeno jako sociálně-ekonomické? Není spíše historicko-politické?

15 Nejde o "Atlasovu metodu" (je to metoda používaná v atlasu Světové banky

17, tab. 2 Je možné, aby Alžírsko bylo v jednotlivých ukazatelích nejhůře na 96. místě, avšak podle celkového HDI až 102.?

18 Úvaha o demokracii (jde jen o úvahu, žádná literatura). Teze o "určitém stupni" rozvoje jako podmínce pro demokracii je sice rozšířená, ale, myslím, už překonaná (je Indie demokracií?). Také některé argumenty "rádoby multikulturalistů" jsou přesvědčivé, z textu však není poznat, které autory máte na mysli. Diskuse se točí i kolem toho co je to demokracie - leberální d.? sociální d.? nebo snad lidová d.? Nebo je to jen proces výběru vůdců - volební d.? Podobně diskuse o tom, která práva patří mezi základní lidská práva (např. právo na domov - najdete v arabském světě bezdomovce?).

20 Podle uvedené argumentace by mezi rozvojové státy patřilo i socialistické Československo.

22 2. kapitola vychází z hypotézy, že "arabský svět ve srovnání dynamiky s ostatními rozvojovými regiony zaostává (relativně)". O jaká fakta se toto tvrzení opírá? Je dynamika arabského světa nižší než subsaharské Afriky, Latinské Ameriky nebo střední Asie? Co je to vlastně dynamika - jak ji chápete? Čím měříte?

25 Co je to "pravý islám"? Kdo rozhoduje, co je pravé?

27 V kolika arabských státech neplatí občané daně? Není to problém jen několika bohatých zemí?

32 Proč se najednou analýza zužuje na státy, které byly součástí Osmanské říše?

33 Může dojít současně k poklesu autority státu a zvýšení jeho efektivity? Je to cílem?

34-35 Kapitola o demografii - jen obecná úvaha o demografickém přechodu - nic specifického pro arabské země, žádné číslo.

38-41 Kapitola popisuje vize formulované v AHDR, ale bez jakéhokoliv komentáře. Jaký je přínos autora?

45 Jestliže ENP sahá po Moldavsko, Ukrajina a Bělorusko tam nepatří?

51 Co je to "lukrativní incentiv"?

55 Proč je uváděna tabulka od r. 1975, když data jsou až od roku 1990? Nesouvisí to s dřívějším rozdělením Jemenu?

56 Co je to "panenský trh"?

56-59 Kdo je autorem SWOT analýzy? Čerpal jste při její tvorbě z nějakých zdrojů? SWOT analýza by měla rozlišovat vnitřní (silné a slabé stránky) a vnější (O,T) podmínky. Zohledňoval jste to?

68 Jak se dají zjistit "skutečné" ztráty, když oficiální prameny udávají jiná data?

Celkové hodnocení práce:

Práce je argumentačně chudá, místo kritické analýzy reprodukuje tradiční stereotypní pohled (je z ní zřejmá nedůvěra k islamismu, který je označován za hlavní nebezpečí, přitom jejich pohledu na věc není věnována žádná pozornost). Nicméně její zpracování vyžadovalo značné úsilí a je z ní zřejmý i autorův specifický zájem o problematiku. Po formální stránce je na slušné úrovni. Domnívám se, že tato pozitiva z části vyvažují uvedené nedostatky. Proto ji doporučuji k obhajobě.

Celkový návrh posuzovatele pro hodnotící komisi:

Práci **doporučuji** k obhajobě, před obhajobou navrhuji její hodnocení známkou dobře.

V Brně 4.6.2007

Petr Daněk
oponent bakalářské práce